

MAATALOUS

Kun juuret ovat yli 8 sentin mittaisia, lehtiä on vähintään 8, lehtiruusukkeen leveys ylittää 8 senttiä ja juuren niska on yli 8 millia paksu, rapsin pitäisi kestää talvea. **PROJEKTIKOORDINAATTORI KAISA RIIKO, JÄRKI LANTA -HANKE**

Syysrapsi nappaa tehokkaasti ravinteet

KARI SALONEN

Syysrapsista toivotaan apua kituvaan öljykasvien viljelyyn. Varhainen kylvä ja vahvat taimet varmistavat talvehtimistä eikä tuholaisista ole riesaa kuten kevätöljykasveilla.

RUSKO (MT)

Ruskolainen viljanviljelijä **Jarmo Nikula** kylvi runsas kuukausi sitten tilan ensimmäiset syysrapsit. Syysvehnät saatiin ajoissa pois alta, jolloin rapsi saatiin maahan ennen elokuun puoliväliä.

Ruotsissa suositaan vielä aikaisempaa kylvää, Nikula toteaa.

Alkuviikolla Nikulan syysrapsipellot viheriövät tasaisina. Rapsi on venähtänyt yli kymmensenttiseksi ja peittää tasaisina pellot. Pari viikkoa aiemmin kylvetty syysvehnä on vasta tulossa oraalle viereisellä loholla.

Lanta sopii syysrapsille

Projektikoordinaattori **Kaisa Riiko** Järki lanta -hankkeesta toteaa, että syksyllä levitetyn lietalannan ravinteiden hyödyntämisessä on iso ero riippuen siitä, mitä kasvia aiotaan kylvää.

Ruotsalaisten kokemusten mukaan syysrapsi ottaa syksyllä yli 60 kiloa typpeä, kun syysvehnä ei oikeastaan edes tarvitse erillistä typpilannoitusta syksyllä ja ruiskin tulee toimeen aika vähällä.

Riiko muistuttaa neljän kahdeksikon säännöstä. Syysrapsin pitää varttua riit-

tävän isoksi, jotta se talvehtii. Kun juuret ovat yli 8 sentin mittaisia, lehtiä on vähintään 8, lehtiruusukkeen leveys ylittää 8 senttiä ja juuren niska on yli 8 millia paksu, rapsin pitäisi kestää skandinaavista talvea.

Nikulalla ei ole kokemusta syysrapsin talvehtimisesta, sillä syysrapsi on ensimmäistä kertaa viljelyssä. Otollisen syksyn ansiosta hän kylvi syysrapsia enemmän kuin alun perin aikoi. Joka kuudes hehtaari kasvaa rapsia.

Kevätöljykasvit pettymys

Öljykasveista on kokemusta aiemmilta vuosilta. Vuosikymmenen sitten Nikula yritti pitää kevätropsia kiertäessä, mutta runsaan tuhannen kilon hehtaarisadot lopettivat kokeilun.

"Pitäisi tulla yli kaksi tonnia varsinkin, kun kevätropsi on työläs viljeltävä. Muutaman sadan kilon jälkikasvivaikutuksella ei ole mitään merkitystä." Kevätöljykasvit vaativat useita ruiskutuskerroja tuholaisista. Neonikotinoidien kieltäminen vielä lisää ruiskutustarvetta.

Syysrapsi alkoi kiehtoa, kun naapuri korjasi talvituhoista ja etanoista kärsineeltä syysrapsimaalta yli kahden tonnin hehtaarisadon.

Projektikoordinaattori Kaisa Riiko Järki lanta -hankkeesta ja viljanviljelijä Jarmo Nikula Ruskolta ihailevat komeasti kasvanutta syysrapsia. Lannoituksen on käytetty naapurin emakkosikalan lietalantaa, jonka ravinteet rapsi on sitonut tehokkaasti.

Fosforin lietalannasta

Nikula on mukana Järki lanta -hankkeessa, jossa vilja- ja kotieläintiloja rohkaistaan yhteistyöhön niin, että viljatilat ottavat karjatilojen lantaa vastaan.

Kotieläinyksiköiden koko on kasvanut nopeasti eivätkä ne pysty käyttämään lantaa omilla pelloillaan, Riiko toteaa.

Nikula vastaanottaa sian lietalantaa viereisestä isosta emakkosikalasta, joka huolehtii myös levityksestä. Emakkosikalasta riittää lietalantaa myös muille ja vastaanottavia tiloja on useita.

Nikulalla on viljelyssä yli 300 hehtaaria peltoa, josta yli puolet on talouskeskuksen ja samalla viereisen sikalan lähellä.

Isäntä laskee, että kasvien tarvitsema fosfori saadaan lannasta ja jatkossa ehkä myös typpi, mikäli kuiva-aineen erottelu lietealtaissa onnistuu.

Nikula on ottanut vuosittain vastaan 1000–3000 kuutiota lantaa, mistä riittää 20–30 kuutiota hehtaarille. Se kattaa fosforin tarpeen ja puolet tyypestä.

Pellon fosfori laskussa

Viljavuusnäytteet osoittavat, että peltojen fosfori on pysynyt ennallaan tai hieman alentunut. Lietalanta levitetään letkulevittimillä ja muokataan heti. Nikula kyntää pellot, sillä se on osoittautunut varimmaksi viljelymenetelmäksi. Hän toivoo joustoa lannan kasvustolevitykseen. Lietalannan multaaminen sopii nurmille, mutta ei yhtä hyvin oraille. Keski-Euroopassa ja Tanskassa käytetään letkulevittimiä orasmaila.

VEIKKO NIITYMÄÄ

Lantakimppa hyödyttää molempia

Baltic Sea Action Groupin Järki lanta -hankkeessa esitellään ja kehitetään lantayhteistyön malleja kotieläin- ja kasvinviljelytilojen välillä. Kummankin pitää hyötyä yhteistyöstä.

Hankkeessa mukana oleva Tuurin viljatilalla vastaanottaa lietalantaa naapurissa sijaitsevalta Heikkilän emakkosikalalta.

Sopimuksen mukaan tila ottaa vastaan tuhat kuutiota lietalantaa. Sitä suuremmista

määristä sovitaan erikseen. Vastaanottomäärä on vaihdellut 500:sta 3000 kuutiota.

Tilan isäntä **Jarmo Nikula** tilaa lietalannan hyvissä ajoin keväällä ja taas syksyllä Heikkilän tilalta. Samalla hän kertoo lohkot, joille liettä levitetään. Heikkilä vastaa lietteen levityksestä.

Lietalantaa levitetään syksyisin ennen syysviljan kylvää, keväisin syysviljojen oraille ja alkukesällä kevätviljojen oraille.

Syysvehnän typpilannoituksesta katetaan parhaimmillaan puolet lannalla ja kevätviljojen enintään kolmasosa. Enempää ei sovi fosforirajojen takia. Muuta fosforilannoitusta pelloille ei enää tarvita.

Tuurin tilalla on viljeltyä yli 300 hehtaaria, joista pääosa on vuokramaita. Pääviljelykasveja ovat syys- ja kevätvehnä ja myös kuminaa on ollut jonkin verran.

VEIKKO NIITYMÄÄ

Rypsiä tehty säilörehu maittaa eläimille

PAIMIO (MT)

Paimiolainen alkuperäiskarjaa kasvattava **Jarno Tuominen** pitää säilörehurypsiä varten otettavana vaihtoehtona nautakarjan rehuksi. Hän kylvi kesäkuun lopulla kuusi hehtaaria rypsiä. Viimeiset rypsit paalattiin keskiviikkona.

Tuominen ojitti osan pelloista keväällä ja mietti, mitä pelloille kannatti sen jälkeen kylvää. Aikoinaan hän oli kokeillut rypsin myöhästettyä kylvää ja se onnistui. Toisaalta yksivuotiset heinät eivät ole menestyneet.

Säilörehurypsin viljely oli yksinkertaista. Siementä käytettiin kolme kiloa hehtaarille ja kylvön yhteydessä annettiin parisataa kiloa salpietaria hehtaarille. Rikat torjuttiin etukäteen glyfosaatilla. Muuta ei tarvittu eikä tuholaisista ollut riesaa.

Vajaassa kolmessa kuukaudessa rypsi on kasvanut miehen mittaiseksi pusikoksi. Korret ovat etusormen paksuisia.

Puolet korjattiin heti kukkimisen jälkeen ja toinen puoli nyt, kun kasvusto oli edelleen vihreää. Viimeksi korjatusta kertyi 25 paalia hehtaarilta. Paali painaa kuutisensataa

Paimiolainen Jarno Tuominen korjasi kuutisen hehtaaria kevätropsiä korsirehun tapaan. Ensimmäiset rehupaalit on syötetty lehmille ja hyvin kelpasivat.

kiloa. Sato on suurempi kuin säilörehunurmen yhdestä niitosta, muttei ihan kahden niiton veroinen.

Ravintoarvoista ei ole tietoa, ne selvitetään talven aikana.

"Kukaan ei tunnu tietävän", Tuominen ihmettelee.

Miten kukkiva ja toisaalta palot jo kasvattanut rypsi eroavat ravintoarvoltaan toisistaan? Miten paljon valkuaista ja öljyä

niissä on, entä kuitua ja energiaa? Tuominen mukaan kokonaisuuden korjattu rypsi tuntuu kelpaavan naudoille riippumatta siitä, missä kasvun vaiheessa se on korjattu. Rypsit syötiin ja

Juhannuksen jälkeen kylvety kevätropsi on kasvanut reilusti miehen mittaiseksi, Jarno Tuominen Paimiosta näyttää.

heinää jäi ruokintapöydälle.

Eikä ihme.

Tuominen nyhtää kukkivan rypsin maasta ja katkaisee korresta palan. Se maistuu makeahkolta kurkulta ja aika öljyiseltä. Mieleen tulee, että kukkiva rypsi kelpaisi myös ihmisravinnoksi.

VEIKKO NIITYMÄÄ

+1,5 litraa
lypsylehmää kohden päivässä

MaitoPro-konsepti nostaa maitotuotoksen uudelle tasolle. Käyttämällä Suomen Rehun uusittuja Auto-Krossi -sarjan täysrehuja nostat maitotuotosta 1,5–2,0 litraa lehmää kohti päivässä. Tutustu uusittuihin Auto-Krosseihin ja maitovakuutukseen osoitteessa suomenrehu.fi.

AGRI MARKET
www.agrimarket.fi
www.suomenrehu.fi

Suomen Rehu

Satovahinkokorvauksia maksettu tietokonevirheen takia väärille lohkoille

Maaseutuvirasto Mavi maksoi maalis-huhtikuussa satovahinkokorvauksia tietojärjestelmävirheen vuoksi sellaisille lohkoille, jotka eivät olleet oikeutettuja korvaukseen.

Väärin perustein maksettu korvaus peritään tiloilta takaisin.

Takaisinperittävät summat vaihtelevat 30 eurosta noin 3500 euroon. Yhteensä korvauksia peritään takaisin 26 650 euroa viime vuonna maksetusta

9 miljoonasta eurosta.

Virhe koskee noin puoltatoista prosenttia niistä tiloista, joille maksettiin viime vuonna satovahinkokorvausta. Korvauksia maksettiin 1600 tilalle, virheellisin perustein korvausta on saanut 24 tilaa, kertoo ylitarastaja **Susanna Jansson** Mavista.

"Tämä on tietenkin hyvin valitettavaa. Onneksi niiden tilojen määrä on kuitenkin suhteellisen pieni, joille korvausta on maksettu väärin perustein."

Jansson uskoo, että kaikki 24 tilaa on jo saanut takaisinperintää koskevan kirjeen oman kuntansa maaseutuelinkeinöviranomaiselta.

Viljelijöillä on mahdollisuus antaa takaisinperinnästä viranomaisille vastine.

Mikäli tilalla ei ole mahdollisuutta maksaa summaa kokonaisuudessaan kerralla takaisin, se voidaan Janssonin mukaan maksaa myös pienemmissä erissä. Tällöin viljelijän pitää ottaa

yhteyttä Maviin maksuaikataulun sopimiseksi.

Korkoa väärin perustein maksetusta satovahinkokorvauksesta ei takaisinperinnän yhteydessä peritä, koska kyse on hallinnon virheestä, Jansson muistuttaa.

Virhe on Janssonin mukaan tapahtunut sellaisten satovahinkoa hakeneiden tilojen tiedoissa, joille on viime vuonna tehty tukivalvonta ja joilla on valvonnan yhteydessä muutettu

kasvulohkojen tietoja. Näiden tilojen kohdalla järjestelmä on käsitellyt kasvulohkoja väärässä järjestyksessä.

Lohkojen väärän järjestyksen vuoksi järjestelmä on laskenut tilojen saaman sadon arvon liian pieneksi.

Satovahinkokorvaus määräytyy sen mukaan, kuinka alhaiseksi tilan saaman sadon arvo jäi suhteessa Mavin määrittämään normisadon arvoon.

JUHANNA REKU

Nyt on aika ottaa viljavuusnäytteet

Viljavuusnäytteet kannattaa ottaa pelloilta nyt, muistuttaa Teho plus -hankkeen erityisasiantuntija **Janne Heikkinen**.

"Paras aika on sadonkorjuun jälkeen ennen maan muokkaamista tai routaantumista." Jos näytettä ei ehdi ottaa syksyllä, sen voi tehdä myös keväällä ennen peltoittoa.

Vaikka ympäristötuen ehdot edellyttävätkin riittävän tuoreita viljavuusnäytteitä, Heikkisen mukaan on hyvä ajatella ottavansa niitä ennen muuta omaa

viljelyään varten, ei viranomaisia varten.

"Viljavuusnäytteen antama fosforin viljavuusluokka kuvaa maassa kasveille käyttökelpoisen fosforin määrää. Kallista fosforia ei turhaan peltoon kannata laittaa."

Heikkinen suosittelee laskemaan fosfori- ja typpitasheet sekä niiden hyväksikäyttöasteet. Näin saa selvillä, kuinka hyvin lannoituksen mukana annetut ravinteet saatiin sadon mukana takaisin.

"Hyvällä maan rakenteella ja riittäväällä kalkituskella saadaan tehostettua kasvien fosforin saantia."

Fosforiluku voi Heikkisen mukaan vaihdella pienelläkin pintaalalla jo muutamam viljavuusluokan verran. Teho plus -hankkeessa tutkittiin viime syksynä 0,3 hehtaarin alueelta otettuja 12 viljavuusnäytettä. Niissä fosforin viljavuusluokat vaihtelivat tyydyttävän ja korkean välillä.

Maalaji sekä multavuus eivät

suuresti vaihdelleet näytteiden välillä.

Kun viljavuusnäytteitä ottaa, jokainen maanäyte on hyvä koota tasaisesti koko näytteenottoalalta.

"Maanäytekairalla muokauskerroksesta otettu näyte kannattaa pilkkoa lastalla huolellisesti tasalaatuisiksi ja poistaa siitä samalla kivet ja roskat. Näin saadaan varmistettua, että näyte edustaa hyvin alueen ravinnetilaa."

MT

Kannattavan fosforilannoituksen määrän voi laskea MT:n laatimalla fosforitaskurilla, joka löytyy Teho plus -hankkeen nettisivuilta: www.ymparisto.fi/tehoplus > Laskurit
Ohjeet viljavuusnäytteen ottamiseen muun muassa osoitteessa www.farmit.fi > Kasvinviljely > Viljavuustutkimus > Viljavuusnäytteiden ottaminen